

РОЗПОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 237 (737) ♦ Вівторок, 14 грудня 1993 року ♦ Ціна договірна

Бар'єр узятий, але дорогою ціною

З великими труднощами Президенту РФ Б.Єльцину та його прихильникам удалося в неділю 12 грудня подолати 50-відсотковий бар'єр участі виборців у референдумі, щоб домогтися прийняття нової Конституції. За повідомленням центру оперативної інформації президентської адміністрації, в середньому по Росії у виборах до Федеральних зборів та референдуму з Основного Закону взяло участь понад 52 відсотки росіян з правом голосу. З них 60 відсотків проголосували за Конституцію.

Таким чином, вважають оглядачі, росіяни підтримали існування у своїй країні потужної президентської структури. Адже Конституція надає пра-

во Б.Єльцину розпуску парламенту і призначити прем'єр-міністра. Втім перемоги цієї досягнуто дорогою ціною. Попередні результати голосування свідчать, що найбільшу користь від виборів отримали комуністична партія Зюганова і ліберально-демократична партія Жириновського. Отже, хоча в цілому президентські сили, зокрема «Вибір Росії», й лідирують, Б.Єльцин не мати-

ме «кишенькового» парламенту. Як пише англійська «Дейлі експрес», у Кремлі може виникнути нова серйозна криза, оскільки «за підсумками перших після 1917 року багатопартійних виборів неонастиши та комуністи мають у Росії великий успіх».

На знімку: Президент Росії Борис Єльцин на виборчій дільниці.

Фото ТАРС.

Продиктовано в номер

Зустріч з послами

10 грудня Леонід Кравчук прийняв послів зарубіжних країн, акредитованих в Києві. В ході розмови були порушені питання внутрішньої і зовнішньої політики нашої держави. Насамперед, увагу дипломатів було акцентовано на важкому економічному стані, який склався нині в Україні, а також на заходах, які вживаються з метою виправлення становища. Було підкреслено, що в подоланні його важливу роль повинно відіграти розширення і поглиблення співробітництва з іншими державами. Цьому процесу можуть активно посприяти і посольства.

Президент України відповів на запитання дипломатів.

Бал талантів у Маріїнському палаці

Наприкінці минулого тижня, у п'ятницю, гостями столичного Маріїнського палацу були не дипломати, не урядові делегації, не народні депутати, а діти. Юних музикантів, спортсменів, художників, скульпторів, математиків, фізиків — переможців престижних міжнародних і всеукраїнських фестивалів, спартакіад вітав Президент України Л.Кравчук, вручаючи їм дипломи стипендіатів Опікунської ради Українського центру творчості дітей і юнацтва. На честь юних талантів України відбувся бал-концерт.

Візит високого гостя

Вчора до Києва з офіційним візитом прибув Президент Республіки Молдова М.Снегур. Того ж дня відбулися бесіди М.Снегура з Президентом України Л.Кравчуком, в.о. прем'єр-міністра Ю.Зя-

гельським. У Маріїнському палаці були підписані українсько-молдовські документи. Від імені Президента України Л.Кравчука на честь Президента Молдови М.Снегура був даний офіційний обід.

Абзац з листа

Зміна політичної обстановки в Росії після виборів, без сумніву, позначиться і на політиці в сусідніх державах. Бо й там неоконституційна блокування з імперськими шовіністами, а колишній парткомуністський силовиків утримати владу в своїх руках. Наш Президент і уряд перебувають під їх постійним тиском. І якщо ці сили з'єднаються між собою, для України це дуже небезпечно...

Юрій САХОКІЯ.

Дніпропетровськ.

За чорними кулісами «Білого братства»

Наш співрозмовник — відомий контактер і цілитель (має ліцензію Міністерства охорони здоров'я України) Надія Ніколаєва, яка нині працює над «розкодуванням» членів сумнозвісної релігійної організації Ю. Кривоногова.

— Надіє, як відомо, Юрій Кривоногов знайшов «живого бога» в спілці — Марину Цигун — саме в Донецьку. Де ви в той час працювали. Чи знали його особисто?

— Знала. Мало того, Марією Деві Христос мала стати не Цигун, а я.

— ?!

(Закінчення на 8-й стор.).

Харківська оборада відмежовується

У понеділок, 13 грудня, зібрався позачерговий сесія Харківської оборади. У зв'язу з надзвичайною ситуацією в державі депутати мають намір ухвалити звернення до громадян Харківщини, Президента України, Верховної Ради та обласних Рад. У проекті, підписаному майже всіма головами постійних комісій, констатується, що «антинародна політика Президента, Верховної Ради і Кабінету міністрів призвела до того, що на вулицях без засобів до існування викадають сотні тисяч людей. Руйнуються економіка, соціальна сфера, наука, освіта, культура. Дії вищих посадових осіб та органів влади все більше відповідають прагненням мафії, а не народу».

За цих обставин, підкреслюється у зверненні, Харківська оборада відмежовується від дій Президента, Верховної Ради і Кабінету та покладає на них всю відповідальність за негативні наслідки антинародної політики.

Славутич претендує на столицю романсу

Музична група з Тернополя «Ніччала Блюз» під керівництвом Андрія Піддужного названа переможцем першого міжнародного телевізійного фестивалю «Романси Славутича», який завершився в місті енергетиків. У рамках цього пісенного свята, головним спонсором якого виступило виробче-

в'єднання «Чорнобильська АЕС», відбулися вечори російського, циганського й українського романсу, на яких виступили популярні виконавці як з України, так і з ближнього зарубіжжя, відбулися теоретичні зустрічі з мешканцями міста. Є велика надія, що фестиваль «Романси Славутича» стане традиційним.

Міністр внутрішніх справ очолюватиме уряд

Після тривалої тяжкої хвороби номер прем'єр-міністра Угорщини Й.Антала. У зв'язу з цим сучасною подією по національному телебаченню республіки виступив Президент Угорщини А.Гюьц. Він, зокрема, повідомив, що, згідно з Конституцією Угорщини, обов'язки глави уряду тимчасово виконуватиме міністр внутрішніх справ.

Коротко

Футбол. Токіо. Міжконтинентальний Кубок. «Сан - Паулу»/Бразилія/ - «Мілан»/Італія/ - 3:2.

Головний тренер київського «Динамо» Михайло Фоменко подав у відставку, яку прийняло керівництво клубу. На його місце призначено Йозефа Сабо.

Хоккей. Чемпіонат МХЛ. «Сокіа»/Київ/ - СКА/Санкт-Петербург/ - 2:1

Ви були праві, товаришу Троцький

Смакніть, ви у щось вірите чи комусь довіряєте? Я вже ні. Бо коли вірити, що ціли піднялися востаннє, а тролейбус під'їде точно за графіком, що сьогодні не вимкнуть світло, а завтра не «перекриють» гарячу воду, що бурки більше не зустрічатимуть Новий рік у полі, а тонни цукру не скупатимуться на складах і т.д., і т.п., то можна так спускати свою дорожню нервову систему, що жодний психіатр не наваяжить вас лікувати. Бо він таку цеглину і почути не візьме, чи заведе до його клініки потрібні медикаменти чи ні, чи замінить, врешті-решт, заанімови до дірок гаманці чорочки і чи в достатній кількості, аби не вихпати в одну сорочку трох пацієнтів?

Я вже й собі не довіряю. Хто його тепер зна, може, пліху завтра на відмірний мені державою мінімальний соціальний захист, візьму в руки наймаксимальнішу цеглину і почну товчати підворітниками гантияся за ашанілими перехожими: «Гаманець або життя!» Чи цією ж цеглиною — у вітрину гастроному, за якою ковбаса без мене нудіть.

В тюрму сад? Налякали козла капустою! В тюрмі нині добре. Істи додати. Нехай не дуже шкарпіє страви, але на волі багато чесних людей і таких не мають. Там, за колючим дрютом, хочеш ти чи не хочеш, одягатимуть тебе з ніг до голови, вузлять. Не від Карела, значинію, але ж ти там до театру опери й балету не ходиш, на презентації зарубіжних фірм тебе не запрошують.

(Закінчення на 4-й стор.)

Фото Серія КОВАЛЬЧУКА.

Ділові зустрічі у Великобританії

Увечері 10 грудня до Києва повернулася делегація Верховної Ради України на чолі з Головою Верховної Ради І.С.Плюшем, яка перебувала в Лондоні на запрошення парламенту Великобританії.

Під час візиту відбулися зустрічі із спікером палати громад Бетті Буттрідж, президентом Міжпарламентської ради Майклом Маршаллом, дискусії з членами парламенту Великобританії з актуальних питань законотворчої роботи, змінення міжпарламентських зв'язків. Британські парламентарії розповіли, зокрема, про практику взаємодії з урядом у процесі підготовки законодавчих актів, внесення до них поправок і доповнень. Відзначалося також, що всі члени парламенту мають тісні зв'язки з своїми округами, одержують багато листів від виборців.

Голова Верховної Ради, народні депутати України відповіли на численні запитання, що стосувалися ситуації в Україні, її зовнішньої політики, ходу економічних реформ. Парламентарі Великобританії позитивно оцінювали рішення Верховної Ради щодо ратифікації договору «СТАРТ-1» та Лісабонського протоколу.

Питання ставлення України до ядерної зброї порушувалося і під час зустрічі делегації з державним міністром закордонних справ Великобританії Дагласом Хоггом. Він відзначив, що Україна, ратифікувавши договір «СТАРТ-1», зробила практичний крок на підтвердження обраного курсу — досягти у майбутньому без'ядерного статусу. Відбувся обмін думками з інших питань, які становлять взаємний інтерес. І.С.Плюш наголосив на важливості подальшого розвитку українсько-британських відносин, поглиблення економічних зв'язків на взаємовигідній основі, які сприятимуть проведеному в Україні ринковим реформам.

Діловою була зустріч у Європейському банку реконструкції та розвитку. Його новий президент Жак де Лярозер відзначив, що банк зацікавлений у співпраці з Україною, яка має великі потенціали з інших питань, які становлять взаємний інтерес. І.С.Плюш наголосив на важливості подальшого розвитку українсько-британських відносин, поглиблення економічних зв'язків на взаємовигідній основі, які сприятимуть проведеному в Україні ринковим реформам.

Діловою була зустріч у Європейському банку реконструкції та розвитку. Його новий президент Жак де Лярозер відзначив, що банк зацікавлений у співпраці з Україною, яка має великі потенціали з інших питань, які становлять взаємний інтерес. І.С.Плюш наголосив на важливості подальшого розвитку українсько-британських відносин, поглиблення економічних зв'язків на взаємовигідній основі, які сприятимуть проведеному в Україні ринковим реформам.

Всі більше британських компаній виявляють інтерес до України, в той же час ідеють практичні дії стримувати нестабільність нашої економіки, інфляційні процеси. Тому під час зустрічі з керівниками ряду провідних компаній Великобританії порушувалося багато конкретних питань, щодо економічної ситуації в Україні, правової бази та можливості у майбутньому для вкладення інвестицій в українську економіку. До речі, в Лондоні вже діє Українська бізнесова агенція, яку очолює член парламенту Девід Грейсінк. Вона сприяє тим бізнесменам, які виявляють бажання до співпраці з нашими діловими людьми. Під час цих зустрічей разом з парламентською делегацією була група українських підприємців. Вони домовлялися про конкретні зв'язки, ділові угоди з британськими бізнесменами.

Теплою була зустріч делегації з представниками української громади, яких збиралося в просторому залі понад триста чоловік. І.С.Плюш розповів про ситуацію в Україні, про те, як здійснюються політичні та економічні реформи, зокрема і про підготовку до виборів нового парламенту. Потім було багато запитань, на які відповідали Голова Верховної Ради та народні депутати. Відчувалося, що наші земляки переживають за долю України, хоча бажать її стати незалежним демократичним державою. Завершилими були хвилини, коли вез зал заспівав: «Боже великий, єдиний, нам Україну храни...»

Прес-центр

Верховної Ради України

З виступу Президента України Л.М.Кравчука під час зустрічі з послами іноземних держав у Києві

Шановні пані й панове! Діємося чому привітати вас з Днем прав людини, який сьогодні відзначається у всьому світі. Тепер, як менше інформують, у Києві вже акредитовано представництва п'ятдесяти держав. Ми розділяємо це як вагомий вияв інтересу до нас з боку світового співтовариства і як свідчення утвердження молодот Української держави. Очевидно, ви докладно вивчили і аналізуєте процеси, які відбуваються в Україні. Сподіваюсь, що вам надійшли належні можливості для доступу до офіційних осіб, з тим щоб одержати якнайповнішу інформацію, об'єктивно інформувати керівництво ваших держав.

Але ми розуміємо: посли всіх країн, як правило, зацікавлені в одержанні інформації, як казуть, з першої руки — від глави держави. У мене є також інтерес поспілкуватися з вами, коротко розповісти про стан справ в Україні і відповісти, можливо, на ваші запитання.

Далі Президент України Л.М.Кравчук спинився на економічних питаннях. Він, зокрема, наголосив, що ситуація надзвичайно складна в економіці нашої держави. Тут зішлись дві лінії. Перша та, що ми об'єктивно перебуваємо в перехідному періоді. Друга — економіка перебуває нині в стадії глобальної кризи. І реформування її відбувається саме в час глобальної кризи, що значно ускладнює нашу ситуацію.

Існує наслідок неефективної структури економіки, що склалася раніше, високого ступеня її мілітаризації, монополізації, розриву між регіональними, міжгалузевими виробничими зв'язками, зниження ефективності управління підприємствами державного сектора, затулювання процесів роздержавлення і приватизації, а також різкого погіршення дисципліни в порядку.

Л.М.Кравчук сказав, що перед державою, суспільством постанала проблема уникнення розпаду економіки.

Для цього потрібні радикальні корективи щодо стратегічного курсу в нашій економіці. Тепер намагаємось змінити зміст і спрямованість економічних реформ, створити ринкові механізми, досягти докорінних змін у політиці державного регулювання економіки, особливо у питаннях фінансів, бюджету, грошового обігу, кредитів, податкової і ценової політики. Розроблено Програму дій «Невідкладні заходи щодо подолання гіперінфляції в Україні». До неї входить конкретні заходи щодо подолання гіперінфляції.

Йдеться про розмежування фінансів держави і підприємств шляхом здійснення корпоратизації останніх. Передбачено поетапне оздоровлення державних підприємств. Було припинено надання з державного бюджету допомоги регіональним бюджетам на фінансування неефективних і неринкових заходів. Л.М.Кравчук поінформував також про те, що буде змінено порядок регулювання цін у напрямі їх подальшої лібералізації.

Нещодавно Кабінет міністрів, повноважень якого розширено, проєкт Державної програми приватизації на наступний рік, 1994-року буде приватизовано понад 20 тисяч підприємств — малих, середніх і великих.

Значну увагу Л.М.Кравчук приділяв державній програмі зменшення іноземних інвестицій в економіку України. Вони тепер — у Верховній Раді, і я буду просити парламент, сказав Л.М.Кравчук, незарезервовано розглянути її. Підготовлено конкретний перелік підприємств, які будуть надані державі під виглядом у роз'ясненні питань, пов'язаних з реалізацією інвестиційних проєктів. Загалом вартість цих проєктів становить майже 4 млрд. дол. США. Окремо виділено розділ про спільні підприємства. Україна вже уклала, наголосив Л.М.Кравчук, угоди про заочолення, взаємний захист інвестицій та про запобігання по-

дійом оподаткування з рядом країн. Із цих країн: Сполученими Штатами Америки, В'єтнамом, Австрією, М'ялтою, Аргентиною, Оманом, Таїландом, Тунісом, Швецією, Лібаном, Іспанією та деякими іншими державами.

Л.М.Кравчук коротко розкрив питання про кредити в Україні. Ми, звичайно, зацікавлені в отриманні іноземних кредитів, але на сприятливих умовах. Йдеться про збільшення строків погашення кредитів, зниження процентів на них, спрощення процедури отримання кредитів.

Важлими вважаємо такі проєкти, як створення фонду ядерного розроблення в Україні, фонду ліквідації наслідків чорнобильської катастрофи, стабілізаційного фонду валютно-грошової системи в Україні. Л.М.Кравчук сказав, що для виходження України до свіровисоких і загальносвітових процесів потрібен час. Він висловив сподівання, що ділові кола багатьох країн, які представляють осли, одержать від тактики очікування стосовно пошуку взаємних інтересів в економіці України, діятимуть активно і рішуче. З свого боку ми робитимемо все, щоб сприяти цьому.

Підсумовуючи сказане, Президент України звернувся до послів, щоб ті довели до відома своїх урядів наше звернення підтримати економіку України в цей складний для неї час і сприяти становленню міцних ринкових механізмів.

Потім Л.М.Кравчук спинився на питаннях ліквідації ядерної зброї. Я говорю, і тепер хочу сказати, що маю незадоволення рішенням, ухваленим Верховною Радою. Але виходжу з того, що за будь-якої ситуації треба діяти і шукати рішення.

Ми вже розпочали, сказав він, ядерне розроблення. І робимо це поетапно.

Україна цілком вивела ядерну тактику зброю зі своєї території в Російську Федерацію. Що стосується стратегічної ядерної зброї, то ми її не розглядаємо як військову силу. Хоча б тому, що ядерна кишка розташована не в Києві. Отже, ми захищаємо її, а це швидко не кажу, якомога скоріше позбутися чужої ядерної зброї, яка нас дістається в надлишок. Однак вона є матеріальною цінністю. Я зусією відповідальності, наголосив Л.М.Кравчук, хочу попросити нас, щоб з вашою допомогою було знято з порядку денного питання, що Україна становить собою ядерну загрозу. Будь-які спроби подати її образ як ядерну загрозу не відповідає дійсності. Тим більше, що постанова ВР України не змінює стратегічного курсу в цьому напрямі. Це постанова також не закриває руку до без'ядерного статусу. Я не маю сумніву в тому, що буде зроблено і наступний крок у цьому напрямі. Зі свого боку зроблю все для того, щоб це питання повторно було розглянуто на ВР України.

Заявивши про намір стати демократичною державою з без'ядерним статусом, наша держава має послідовно рухатися цим курсом. Однак ми очікуємо розуміння і наших проблем, пов'язаних з ліквідацією ядерної зброї. Це — утилізація ядерних басейнів за суворого дотримання вимог екологічної безпеки. Це — надання Україні компенсації за стратегічну і тактичну ядерну зброю. Це надання Україні достатньої фінансової допомоги на її ліквідацію.

Отже, якщо три держави — США, Росія, Україна — дійдуть до практичного розв'язання цих питань, ми зможемо швидко пропустити вперед. А політичні заваги і політичні звинувачення не допоможуть справі. Кожний практичний крок важить значно більше від тисяч політичних заяв. Україна готова до практичних кроків. І я закликаю усіх зрозуміти нас.

У Кабінеті Міністрів України

13 грудня під головування виконуючого обов'язки прем'єр-міністра України — Юліана Звільського відбулося засідання Кабінету Міністрів. Обговорено доповідницький з комітетами Верховної Ради, міністерствами і відомствами документ, в якому сформульовано невідкладні заходи щодо подолання гіперінфляції в Україні. З урахуванням зауважень та пропозицій, висловлених під час розгляду, документ схвалено. Він надіслано до Верховної Ради.

Розглянуто уточнені показники державного бюджету України на 1993 рік. Його корекція пов'язана із суттєвими змінами, що сталися протягом

року в обсягах головного внутрішнього продукту, доходів і видатків, а також очікуваного бюджетного дефіциту. Пропозиції щодо його розміру направляються для затвердження Верховною Радою.

Присутні вшанували пам'ять померлого Прем'єр-міністра Угорщини Йозефа Антала.

Прес-служба

Президента України і Кабінету Міністрів України.

Чи будуть ще фільми за однаковим сценарієм?

Суб'єктивна думка з приводу трансляції по «Останкіно» фільму «Із греків у варяги»

Першою демонстрацією по «Останкіно» передвиборної агітки Бора Гайдара «Із греків у варяги» я не бачив. Мається на увазі телематеріал з базарів Краснодару, Харкова, Керчі, Москви, де показують, як наші земляки торгують вивезеними з України продуктами і коментар з цього приводу першого віде-прем'єр-міністра Росії. Але судячи з реакції колег і деяких знайомих, зрозумів, що «Останкіно» знову палпозить Україну, а Б.Гайдар використовує тяжке економічне становище в Україні, щоб на білому коші «іхати в російський парламент».

Жак ось у суботу почастило і самому побачити цей матеріал разом з розповіддю про «життя і діяльність» лідера ліберально-демократичної партії Росії В.Жириновського. Про Жириновського говориться не було, хоча б тому, що кожен розповідь про цього «продовжувача справи великого Сталіна», то лише реклама йому і його партії, від якої не просто несе думкою фашизму, а тхне ним.

Проглянувши агітку про Б.Гайдара, я не побачив ніякого підлогження України. Побачив те, що є сьогодні. Гірку правду. «Останкіно» показало про примітивну базарну ринкову економіку, яку зумили створити в Україні ті, хто веде нас

в «напрямок ринкової економіки», реформування і держави. Вірніше, уявля і цього не створив. Ті примітивні базарні походи за кордон придумав народ, щоб вижити. Тож везуть і будуть вивозити продукти доти, доки цього сприятимуть об'єктивні економічні умови, створені нашіми реформами. Хоча б тому, що у людини закладено природний інстинкт до самозбереження, інстинкт виживання. Не може держава забезпечити найелементарнішого — треба про себе і свою сім'ю думати самому. Не ходити ж босом у роздутах, коли купівельна спроможність рубля в десятки разів вища за карбованець. І все те, що робиться на ринках Росії, заповнених нашими «варягами», то цілком природно, то реакція на застій у реформах в Україні, то реакція народу на невміння керувати тих, кому довірено нами керувати. Вірніше, це одна з реакцій, бо є ще і інші. Ті, про які писали класики, коли то воруили про невміння одних керувати і небезпачину інших чинити по-старому.

Аналізуючи «Із греків у варяги», пригадав цікавий факт, вичитаний у журналі «Наука і життя». Він свідчить: наскільки важлива роль операто-

ра, або, скажімо, того, хто тримає в своїх руках «кермо управління» технікою. У роки першої світової війни із 100 пілотів, котрі загинули, лише двоє зберегли свою смерть від рук ворога, 8 — через несподіваний літак, а решта 90 — через власні помилки під час управління літаком. Нині від 40 до 80 відсотків відом складних систем викликало неправильніми діями операторів. Саме оператори, саме тих, хто тримає в своїх руках «кермо управління».

Абстрактні висновки від техніки, подібні можна сказати і про економіку. Тож неважливо, що є «кермом управління», — кишка на пульті АЕС, штурвал літака, крисло, з якого керують галуззю, міністерством, фінансами, банками, урядом. Все одно відсоток відповідальності за становище, яке складалося чи скоює, у тих, хто біля штурвала, — досить високий. А Гайдар Гайдар був і є біля штурвала російської економіки. У нього, як у першого віде-прем'єр-міністра Росії, одні завдання — дати про добро-бут російському народу. Що він і робить. 6 пенів результатів, зрушення, то чому б і не продемонструвати наперёдних виборів. Що в цьому поганого, що лідер народу показав

своєму народові зроблено? Яким чином? У порівнянні з життям народу іншої країни, у якій є також свої лідери, свої реформатори. Країни, стартові умови якої деякі західні експерти оцінювали вище, ніж Росії. Але на проміжному етапі виявилось, що ми відстаємо. Та й не тільки від Росії.

Тож цілком буде логічно, коли лідери країн Прибалтики, Білорусії, Казахстану дадуть завдання своїм телевізійникам зробити агітку на контрастах життя народів своїх країн з народом України. Успіх цим лідерам гарантовано. Сумно від усього цього. Бо загально надовго часу. А час — це єдине, чого не можна повернути навіть за великого багатства.

Відомий художник Ллія Репін якось сказав, що якщо б не була за змістом та чи інша справа, якщо вона була слабкою за виконанням, то може викликати тільки відраду до цієї чудової дії, від якої відштовхнувся автор. А ідея у нас була і є прекрасна — незалежність. Во за нею — економічне процвітання. Це не вигадка. Це — світовий досвід.

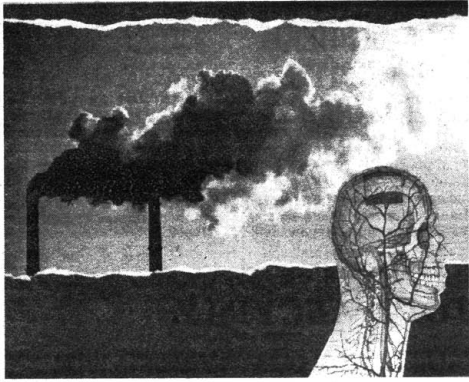
Леонід БРОВЧЕНКО,
народний депутат
Радянської районної
Ради Києва.

Екологія

В усьому світі є правава норма: забруднювач і згубник природи мусять платити. Передбачає це і Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища». Кошти, стягнуті з підприємств, службових осіб чи то громадян, мають бути використані на природоохоронні цілі. З 70 відсотків цих коштів належить створити позабюджетні екологічні фонди при місцевих Радах, а з решти — державний екологічний фонд.

Недавно Генеральна прокуратура України перевірила дотримання вимог законодавства щодо створення, формування і використання таких фондів. Про результати перевірки розповів заступник Генерального прокурора України Олександр КОЛІНЬКО.

РОЗТРИНЬКУЮТЬ... ШТРАФИ

— Перш ніж говорити про надходження грошей до екологічних фондів і їх витрати, варто сказати, що це не в усіх областях вони є. Часто при сільських Радах їх створюють лише після втручання прокуратури. Так було в Одеській, Кіровоградській, Сумській, Черкаській, Волинській, Житомирській областях. Через це кошти, стягнуті за порушення природоохоронного законодавства та для відшкодування збитків, надходили на рахунки райфінділяцій або залишалися в користуванні контрольних органів. У 1991—1993 роках загалом по Україні лише з цих причин до екологічних фондів не надійшло понад 100 мільйонів карбованців.

В інших місцях платежі підприємств зараховували до районного позабюджетного фонду. В Перевальському районі Луганської області такий фонд створили не при райраді, а при райдержадміністрації. Ще приклад, коли платежі надходять не «за адресою»: Лисичанський нафтопереробний завод, переказуючи пороку п'ять мільйонів до позабюджетного фонду міськради, не сплачує жодної копійки Білогоріськ, Малоярзанський та Вовчанський селищним Радам, на чий землях він розташований. Проте передовсім саме й завод має компенсувати шкідливий вплив на землю, водойми та повітря.

І дуже часто на місцях «забувають», що платежі за забруднення довелися мають надходити саме до міських і сільських Рад. А ра-

йонні та обласні можуть отримати тільки частку платежів за використання природних ресурсів.

— Але чи завжди Ради одержують ці платежі? — На жаль, ні. Сьогодні склалася ситуація, коли платежі вносять тільки сумлінні, хоч як це й дивно чути, забруднювачі. Розмір цих платежів повинна визначати місцева держадміністрація, а ліміти викидів мають довести органи Міністерства. Проте проведення потрібних розрахунків перекладено на підприємства, а згадані органи влади лише затверджують запропоновані їм цифри. Тож, не бачаючи платити, підприємства не поспішають з розрахунками.

Досі не мають лімітів для скидів і викидів шкідливих речовин понад сто підприємств тільки в Одеській, Донецькій та Житомирській областях. А в Кутівському районі Харківщини, приміром, через відсутність лімітів не вносять платежів кожне третє підприємство.

Чималі збитки завне держава і через невчасне перерахування платежів. Загрімка за сьогоднішню інфляцію на руку підприємствам, тим більше що місцеві Ради, держадміністрації та держуправління Міністерства не використовують свої повноваження з нарахування пені.

Є й випадки, коли підприємства просто збільшують під плати за забруднення природи. Роблять це або органи, що не мають таких повноважень, або бездіявно.

— Як же використовують ті кошти, які так потрапили до позабюджетних екологічних фондів?

— Саме тут виявлено найбільше порушень. Наприклад, виконком Золочівської міськради Львівської області торік з екологічного фонду виділив 4 мільйони карбованців на влаштування гала-концерту під час святкування 500-річчя міста. Загалом 1992 року в області з позабюджетних фондів на будівництво шляхів, благоустрій кладовищ, футбольні турніри та придбання техніки витрачено близько 15 мільйонів карбованців. У Харкові кошти фонду використовували для поновлення фондів союзувитуку та соцізасти населення, надання кредитів, а в Сніківському Донецької області — на оздоровлення працівників міськвиконкому, податкової інспекції та цивільної оборони.

Найбільше таких порушень у Кіровоградській, Луганській, Волинській, Івано-Франківській областях та в Криму. Річ у тому, що положення про позабюджетні екологічні фонди, затверджені майже всіма місцевими Радами, не відповідають чинному законодавству. Зокрема і щодо їх використання.

— Це — на місцях. А що в «центрі»?

— Не краще. Ті самі положення місцеві депутати «спинали» із затвердженого торік урядом положення про державний позабюджетний фонд охорони навколишнього природного середовища, у якому також закладено протизаконне витривання «екологічних грошей».

Тому не дивно, що протягом 1991—1992 років кошти з держав-

ного фонду витрачали на індексацію зарплати науковцям, котрі працювали за договорами з Міністерства, підтримку журналу «Рідна природа», на внески до всьох фондів.

Складається враження, що справді природоохоронні завдання не помічають. Адже торік з республиканського фонду використано лише його шосту частину. І в цьому році, маючи у своєму розпорядженні 80 мільйонів карбованців і 20 мільйонів у валюті, Кабінет міністрів за поданням Міністерства затвердив кошторис тільки на 28 мільйонів карбованців.

«Потім прикладі» для місць з боку «центру» чим не обмежуються. Приміром, органи Держжирбоспу України замість того щоб перераховувати 30 відсотків стягнених штрафів та сум з відшкодування збитків до державного фонду, понад один мільйон карбованців витратили на преміювання своїх працівників. Порушення усунуто лише на вимогу прокуратури.

Ще в березні минулого року Міністерство розіслав листів, у якому роз'яснювало, що збитки довели підприємства відшкодувати, мовляв, лише тоді, коли вони спричинені аварійними викидами речовин забруднювачів. Протизаконне роз'яснення скасовано за протестом Генерального прокурора України. Та майже рік Міністерство не подавало позовів з відшкодування збитків.

Чому стало можливе таке масове нехтування Законом?

— Ради народних депутатів, органи державної виконавчої влади на місцях та спеціально уповноважені державні органи, передовсім Міністерство, припустилися істотних прорахунків та помилку у виборі пріоритетів контрольної діяльності. Ось головна причина.

А порушення Закону справді масові, і в вони у всіх без винятку областях. Якщо їх не поборити, вони можуть завдати значної шкоди інтересам держави.

— Прокуратура вже вжила заходів?

— За результатами перевірки зроблено 83 приписи про усунення порушень, внесено 63 протести та 147 позовів на суму понад 80 мільйонів карбованців. Враховуючи серйозність становища, внесено подання до Кабінету Міністрів з вимогою негайно усунути порушення. Поінформовано Голову Верховної Ради України П.Плющу.

Уряд швидко відреагував на нашу працю, підкувала Комісія Верховної Ради з питань екології та національного природоохорунування, надходить повідомлення з місць, де теж прагнуть виправити становище.

Розмову від

Леонід ГАШИНЬ.

Коліж Михайла САЧКА.

Екран подій

Радник вірити у майбутнє

«Незважаючи на сьогоднішні труднощі, я вірю у майбутнє України» — сказав відомий економіст, політолог, президент Міжнародного інституту бізнесу Богдан Гаврилишин під час презентації своєї книги «Відносини в майбутньому», що відбулася у Черкаському інституті бізнесу і права. Між учнями, викладачами та студентами молодого приватного вузу відбулася зацікавлена дискусія із сучасного політичного та економічного стану України в контексті світового розвитку. Радник Президента України зустрісся також із керівниками трьох черкаських підприємств — м'ясокомбінату, молокозаводу і автопарку, які перші в області розпочали приватизацію.

Ходіння по муках відмінене

Для того щоб переорганізувати житловий будинок, оцінити його вартість чи одержати приватизаційні документи, будинковий селянин мусить пройти довгий шлях «епікем». Треба кількадесят разів побувати в обласному центрі, бо послуги надає обласне бюро технічної інвентаризації, потім доводиться очікувати, поки приїде з Чернівців агент цієї установи, а не долати ще й сплатити кругленьку суму за договірний процедур. Хотинська районна Рада народних депутатів вирішила покласти край ходінню по муках. Вона звернулася до облдержадміністрації з клопотанням про створення в районі власної технічної інвентаризації, проханням пішли назустріч — невдовзі в Хотині сам здійснюватимуть паспортизацію та оцінку житлового фонду, виготовлятимуть документацію для приватизації житла.

Потерпілі протестують

Недавно, під час обговорення в парламенті антизвонкової програми Президента, йшлося про значне скорочення соціальних програм, зокрема чорнобильських. Після цього виконуючий обов'язки прем'єра Ю. Зав'язький доручив Міністерству підготувати пропозиції щодо тимчасового зупинки дії окремих статей чорнобильського законодавства, де йдеться про соціальний захист потерпілих від аварії.

Спілка «Чорнобиль» України разом з Національним фондом допомоги інвалідам «Чорнобиль» у зв'язі з цим пропозицією звернулася до всіх своїх первинних організацій з закликом привести їх до стану передстрайкової готовності.

— Ми проти гололодок, — сказав президент спілки Ю. Андрєєв, — пікети на ходулі вважаємо за крайній спосіб боротьби. Бо вони теж не на користь здоров'ю потерпілих. Щодо соціального захисту чорнобильців, то, за словами Ю. Андрєєва, на це, тобто на людей, сьогодні витрачають лише третину «чорнобильських» частки держбюджету. Решта йде зокрема на моніторинг, «саркофаг», безлюдну зону відчуження. Але пов'язані з тим робіти мають бути окуповані.

Крім наміру послабити чорнобильське законодавство, додає Ю. Андрєєв, уряд днями подасть пропозиції про надання статусу «ліквідаторів» тим, хто працював за межами «Чорнобильської зони». В багатьох випадках це виправдане. Але відтепер до «ліквідаторів» можуть потрапити навіть секретарі директори, та в останній раз. Бо в постанові немає чітких критеріїв визначення потерпілих. Рештки чорнобильських коштів через це будуть тільки розпорознені. І годі й думати про соціальний захист справжніх потерпілих. Коли уряд справді дбає про політичну стабільність у країні, то не повинен забувати, що її забезпечує передовсім виконання соціальних програм.

Газом — по злочинцях

Асоціація підприємств оборонної промисловості «Темі» налагодила в Донецьку виробництво шестизарядних газових револьверів. Після одержання спеціального дозволу їх можуть купити як окремі громадяни, так і організації. Звичайно, що застосовують це зброю треба лише з метою самозахисту.

З Новим роком, пане доларе!

Перший місяць нового року не приніс нам особливої втіхи. Саме в січні Росія планує підвищити ціни на енергоносії до рівня світових — тобто 90—100 доларів за тону. Отже, долаю у «перекладі» на українську валюту — 94 це 60—70 тисяч купонів. Як сказав один з київських економістів, «коли б не було більше».

За повідомленнями наших власних кореспондентів Л.ТИТЕНКО, В.БАБУХА, О.БРЕУСА І.ВІНОКУРОВА.

ВІДПУСТИТЬ СЕЛО НА ВОЛЮ

Знаю достеменно, що на кінець життя в Запорізькій області з 370 колективних сільгоспінтересів лише 100 зводили кінець кітці, решту можна оголошувати банкрутами. І вима в цьому, на превеликий жаль, рідна держава. Не тримаючи фінансовими цілями на продукцію в той час, коли промисловість і торгівля давно перейшли на договірні. Якщо поставлено за мету довести сільськогосподарське виробництво, то мети вже майже досягнуто. Але чи в інтересах суверенної держави різке зменшення продовольчих ресурсів?

Вважаю, нині поки що є шляхи до виживання колгоспів і радгоспів: ми повинні дістати право кооперувати держзамовлення на сировину, а готовою продукцією, щоб монополіст-переробник не сидів на нашій ший. У перспективі з малої переробки зерна, молока і м'яса треба на місцях переходити на повну і поставити державі тільки готову продукцію. По-перше, вона стане прийнятнім отримувати дешево, ніж після різних накруток молокозаводів та торговельних організацій, по-друге, буде якісніша,

по-третє, відходи раціонально використовувати-муться.

Що далі об'єднання трьох колишніх міністерств сільськогосподарського профілю в одне? Над нами постав те більший монополіст, і цей монстр пожере все. Результатом левду лише один: невизначені на купу постанови і укази, 48 днів на державних автозаставах станцій Орбіського району немає пального. І це в розпал осінніх робіт! Як же викручаться, коли нам заборонили витратити гроші на придбання бензину та солярки? Йдемо на бартер, щоб хоч якось «вигнати» із збиранням врожаю пізніх культур та оранкою.

Для мене дуже дивним здається, що нині шається масовою інформацією «не помічають» проблем села — ні критичних репортажів, ні серйозного аналізу становища, ні виступів представників колгоспів і радгоспів. Отож і Верховна Рада, в якій село представлено дуже малою кількістю депутатів, не кивається із завершення розробки і прийняттям повноцінного пакету законів, які б дали можливість сільському господарству розвиватися по всій Україні. Агріарний сектор тим часом залишається одним із небезпечних, здатих витати Україну з глибокої кризи. Старий парламент цього не зрозумів і не зробив, тому в нас великі надії на нову Верховну Раду, де має бути щонайменше 104 депутатів-аграрів від господарств на засадах кооперативу. Чому ж вони б'ються (а державні органи допомагають, підказують) вкласти частину валюти

в рідні колгоспи і радгоспи для придбання малих переробних заводів? Чи не повертяться сторіжко, Мабуть, когось не втілює, щоб село davvero стало продуктивним.

Олександр СПАСЬКИЙ, голова сільгоспінтересів імені Т.Шевченка Орбіського району. Запорізька область.

Продиктовано в номер

Рух готується до виборів

Перший етап V Всеукраїнських зборів Народного руху України заслухав завіт голови В. Чорновола, підтвердив його повноваження, прийняв ряд ухвал і відозв, затвердив передвиборчу платформу по виборах до нового складу Верховної Ради України. Другий етап Зборів пройде 16—17 квітня, після виборів. Делегати оберуть нове керівництво і розглянуть питання про вибори нового Президента України: за словами голови НРУ В. Чорновола, проблему президентства є сенс розглядати лише після того, коли стане відомим новий склад парламенту.

Постійно діюча нарада демократичних партій і рухів (16 організацій) прийняла на Зборах Відозву, в якій говориться, зокрема, що мета цього утворення — досягти максимального представництва демократичних депутатів у новій Верховній Раді. Технологічно це відбуватиметься так: керівництво НРУ виждатиме на місці разом з керівництвом крайових організацій партій і рухів, які підписали Відозву, угоджуватиме єдиного в окрузі кандидата, якого підтримали б всі. НРУ шукатиме співробітництва з усіма: від ТКУ зліва до КунУ справа — сказав голова НРУ на підсумковій прес-конференції. Збори НРУ привітали керівники інших демократичних організацій. Під час роботи Зборів створено Асоціацію підприємств України за реформи.

... І гаманець — окремо

Два неспокійні дні тривали пленарні засідання 15-ї сесії ВР Криму. Окрім рішень, про які ми вже повідомляли, прийнято постанову про створення Кримського регіонального банку замість Кримського відділення Національного банку України. «Це буде банк, засновником якого стане держава Крим, без інших засновників», — заявив голова РМ Крим Б. Самсонов.

На прес-конференції, яка відбулася у ВР Криму минулої суботи, Голова кримського парламенту М. Багров повідомив, що буде балотуватися на пост президента РК. «Вважаю, що президентом нашої держави має бути людина, настроєна не проросійськи, не проукраїнськи, а прокримськи», — підкреслив Багров.

ВИ БУЛИ ПРАВИ, ТОВАРИШУ ТРОЦЬКИЙ

(Зачіплення. Початок на 1-й стор.)

Головне, аби голим не шевтався і тепло було. Одне слово, лафа. На волі тобі дідька лисого таку пристойну роботу видадуть! Скажуть: «Купуй, пане, сам». А за що купувати, не скажуть. Отож не така страшна нія нія тюрма, як її малюють. Страшно інше: чесно ходити на роботу, одержувати півмішка купонів і бути почесним голодним, ходити в драгати, невміти, негодним. Дивитися на меблі, телевізори, пишососи, на звичайну тарілку, звичайну ложку, звичайну кришку для унітазу й гадати: чи то в тебе це «дах» поїхав, чи то у тих, хто такі ціни «благословив»?

Так, правий був Троцький, який свого часу вимагав: «Забезпечити робітників та їхні сім'ї їжею, житлом і одягом. За будь-яку ціну! Ввести порядок у справу виробництва предметів широкого вжитку. Товари мають бути пристосовані до людських потреб, а не до залишків сировини важкої промисловості. Це головна умова, більш важлива, ніж негайний успіх Дніпробуду, Турксибу, Кузбасу тощо». Ви хоч і Троцький, але праві, Лейбо Давидовичу!

Олександр ВИНУКОВ.

Створений підрку тому приватними підприємцями (фірма «НТОН») добровільний фонд «Ар'янина» передплатив для штабу 1 батальйону забезпечення ВМФ у Севастополі українську періодику і зокрема газету «Голос України». Фонд прагне вкладати кошти у цілком конкретні програми або ж у адресну допомогу. Переказавши тридцять мільйонів карбованців у фонд «Ваша безпека», директор «Ар'янина» Леонтій Гуцал поцікавився, як будуть вико-

Благодійництво

ДЛЯ БЕЗПЕКИ, ПРОСВІТИ, ЗДОРОВ'Я...

ристані міліційні кошти. Керівництво Личаківського райвідділу УВС Львова поінформувало, що гроші необхідні для матеріально-технічного забезпечення (транспорт,

зачастини до нього, пальне), бо ж злочинці нині забезпечені краще, ніж правоохоронці. Днями до «Ар'янина» звернувся ветеран війни, колишній завідувач кафедрою одного з вузів Львова М.Переполюхін. Він втратив зір, необхідна операція в Москві. Фонд виділив 6 мільйонів карбованців, бо серед його підопічних згідно зі статуту передусім колишні освітяни.

Оксана ТЕЛЕНЧІ. Львів.

До речі

ПІВТОРА АБСУРДУ

«Що таке розруха? — перепитував професор Преображенський. — Це відьма з палицею, яка ходить і б'є шибки у вікнах?» І — далі за текстом (див. «Собаке серце» М. Булгакова). «Що таке держава?» — хочеться дізнатися. Бо добровільний фонд «Ар'янина» справді добродійний і допомагає пенсіонерам, які все життя відпрацювали на державу, виховуючи робітників для неї ж. Протягом піврічного існування цей фонд перерахував на різні заходи підприємствам та організаціям 142 мільйони 700 тисяч карбованців, надав адресну допо-

могу пенсіонерам на 1 мільйон 850 тисяч карбованців, 65 особам допоміг речами (бо люди не тільки не мають грошей, а деякі не можуть і просто вийти на вулицю через немічність), на видання книги витрачено 5 мільйонів карбованців, на створення культурно-мистецького клубу — 300 тисяч (у червні то були гроші) і так далі, і так інше. Як відомо, до добродійних фондів кошти перераховують ті, хто вміє їх заробляти (на відміну від держави нічого не вимагають, а просто виконують дані їм же дивною панночкою обіця-

ки. А оця собі міфічна особа під гучним ім'ям, позициючи у Сірка очі, забирає, як повідомляють, директор фонду «Ар'янина» Леонтій Гуцал, собі з грошей добродійних фондів, зокрема тієї ж «Ар'янина», у різні власні фонди (Чорнобильський, пенсійний, фонд зайнятості) податків на суму, що становить 52 відсотки коштів на добродійницьку діяльність. Тобто забирає гроші власне в тих, кого все життя дурила, обіцяючи щасливе дитинство і шановану безхмарну старість. То хто ж вона така — Держава?

Катерина ВОРОНЕНКО.

Зверніть увагу

ВІЛЬНІ. АЛЕ МАЛЕНЬКІ

Підготовчий комітет зі створення Одеської вільної економічної зони, заснований три місяці тому Кабінетом міністрів України, завершив розробку основних документів і подав їх на розгляд уряду. Створення великих ВЕЗ в Україні неможливе, найоптимальніший варіант — невеликі локальні зони. Саме їх і передбачають представлення концепції та план. Такі зони пропонують створити, зокрема, в портах — Одеському, Ізмайльському,

Іллічівському, Південному, Ренійському. Можливі й курортно-рекреаційні та туристичні вільні економічні зони. Пропозиційний варіант істотно різниться від того, що був представлений закарпатцями й викликав негативну реакцію більшості парламентаріїв України.

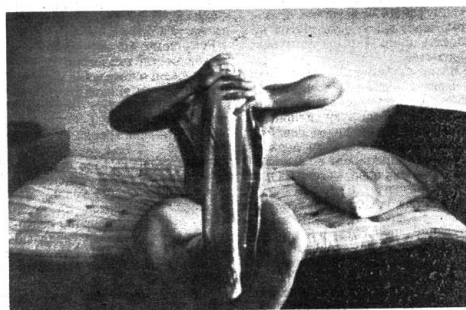
Одеса.

Георгій ВОРОТНЮК.

ГОТІВКУ — НА РИНОК. ПТУ ЗАЧЕКАЮТЬ

Що почім

Систематично затримуються в області виплати стипендій та зарплати учням і педагогам професійно-технічних училищ. Одна з причин — несвоєчасне надходження коштів з Києва. Та навіть коли гроші надходять у визначений термін, до районних філій Укрсоцбанку вони обов'язково спізнаються. Хоч управління освіти та науки переконує ще й терміновість переведення. Скринька відчиняється просто: прямо з банків наш неконвертований карбованець без затримок надходить на ...«чорний» ринок. В тому числі й з Укрсоцбанку. А учні та їх вихователі можуть зачекати. За фактами постачання готівкою ринкових мінял відпові-

Факт без коментаря

КУХОЛЬ ПИВА ЗА ... ДИТИНУ

Треба було бачити, якими «квадратними» зробилися очі працівників новомосковського бюро реєстрації громадянських актів, коли суди завітали мешканця району С. Чоловік просив зареєструвати сина...

Майже два роки тому, поїхавши до Дніпропетровська, С. зайшов у пивбар. На очі потрапила жінка з немовлям на руках. Ледь тримаючись на ногах, вона пропонувала в обмін на кухоль пива... свого дитя. Один зміявся, інші гідливо відверталися.

Громадянин С. — чоловік багатодітний, має зі своєю дружиною десятеро синів і дочок, і йому дуже шкода стало християн дитинча на руках п'яної жінки. Ще він подумав, що в жінки або горе, або що-небудь інше, та мине час — і вона обов'язково схамениться. Піст із Новомосковського району купив «справді» кухоль пива, забрав у неї дитинча, але залишив папірець із своєю адресою.

Одначе жінка так і не з'явилася. Хлопчик же підір і уже став

дальніми працівниками обласних банків порушено кримінальні справи.

Микола ГОРВАТ.
Фотогетод Михайла САЧКА.
Ужгород.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

Традиції

Не спитавши броду...

III надзвичайний з'їзд УСПП (Українського союзу промисловців і підприємців) обрав нового президента. Ним став колишній прем'єр Леонід Кучма. Пікантистична ситуація в тому, що УСПП, незважаючи на довгий час існування, досі не має програми. Д. Кучма, відповівши на запитання журналістів після з'їзду, сказав, що він розбереться в структурі і спрямованості організації. Він спромігся лише на одну тезу майбутньої роботи УСПП — про підготовку економічних законів. Він також визнав, що очолюваний ним Кабінет міністрів робив помилки. Але одразу ж переклав частину відповідальності на інших: «В чому залі, сказав він, показуючи пальцем на людей, які ховали очі, — десятки чоловік, яким я пропонував увійти до Кабінету. Але всі вони під різними приводами відмовилися. А я мав на формування уряду лише десять днів». Відповідаючи на запитання вашого кореспондента — кого б він сьогодні призначив на ключові пости в уряді (за умови підтримки з боку парламенту), Д. Кучма відгукнувся: «Він дуже кмітливий, але і я не дурний». УСПП залишився організацією директорату держпідприємств без програми, але з певними інтересами.

Костянтин ПАРИШКУРА.

Зверніть увагу

...Я від баби утік

Обстеження в обласному центрі з боротьби зі СНІДом юнака з Нігерії, що почав навчатися на підготовчому відділенні Луганського схиноукраїнського університету показало: він хворий. Повідомили про це кандидатури у студенти, взяли в нього кров на повторний аналіз, після чого той зник і вже понад місяць у розшуку.

Ми хотіли б залучити до пошуків не лише лікарів, міліцію, а й широку громадськість, — каже заступник головного лікаря шкірно-венерологічного диспансеру Степан Шведюк. — Але згідно з законом ми не маємо права розголошувати ім'я носія вірусу. Відомо, що він мав статеві контакти з кількома жінками. Ім'я терміново необхідно звернутися до лікарів.

Практично відоме одне — хворий на СНІД. Виходить знати його можна лише ...контактним шляхом?

Анатолій КОВЕЛЬНЮК.

Луганська область.

Коротко

Хліб і до хліба

Власним копитом Сумський лікеро-горілчаний завод обдбав на території підприємства пекарню потужністю 200 кілограмів продукції на зміну. Відтепер робітникам не треба буде витрачати час у черзі за хлібом.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Суми.

Перший, та не останній

Колізії, пов'язані спочатку з візитом в Україну американського держсекретаря, а згодом — з ратифікацією нашою Верховною Радою СТАРТУ, якось відсунули на другий план ще одну небуденну подію останнього тижня. Мова про підписання чотирьохсторонньої угоди щодо створення в Києві Науково-Технічного центру, до заснування якого, крім України, США і Канади, долучилися і Швеція. Саме про нього й пішла розмова нашого кореспондента Ігоря Грушка з Надзвичайним і Повноважним Послом Швеції в Україні Мартіном ХАЛЛ-КВІСТОМ.

— Отже, пане посол, наша країна не обмежується лише гарними словами про бажання співпрацювати з нами...

— Півтора мільйона доларів, які виділив шведський уряд, — це, як на мене, перший конструктивний крок, що сприяє тому, щоб країни під час перехідного періоду. Певен, що й не останній. А йдеться про те, щоб за допомогою згаданого центру надати можливість тим фахівцям, які раніше працювали на військовій промисловості, застосувати свої знання та вміння в мирних галузях. Таких, як енергетика, атомна зброя, охорона навколишнього середовища тощо. Причому сам центр стане координую-

вальним осередком, де українські науковці зможуть встановлювати контакти зі своїми закордонними колегами. В ньому спільно розглядатимуть, фінансуватимуть та впроваджуватимуть у життя перспективні проекти. Саме такі, що підуть на користь українській економіці.

— Усе ж це багатонаціональний проект. Я пам'ятаю, що у вашому першому інтерв'ю в нашій газеті, відразу після вручення вітучих грамот, ви говорили про добрі перспективи для українсько-шведської економічної співпраці. При цьому наголосили: той, хто дуже обережний, вистає від своїх конкурентів. Відтоді минуло майже рік. А обе-

Крісло для гостя

режності, здається, не поменшало. І не лише у шведів.

— Багато що залежить від економіки, яка нині в Україні не в кращому стані. Наші бізнесмени вважають за краще дочекається, коли у вас ситуація стане стабільнішою та й законодавство зрозумілішим... А поки що віддають перевагу Прибалтії, Польщі, північно-західному регіонові Росії. І все ж шведське посольство, попри всі складнощі, робить багато для того, щоб економічні зв'язки між нашими двома країнами не стояли на місці. На Україні вже не так рідко відомі фірми зі Швеції.

— Альфа-Лаваль, наприклад. Нині я безпосередньо займаюсь організацією поїздки групи шведських підприємців до Харкова, Дніпропетровська, Запоріжжя. Вони відвідають українські конвейсній підприємства, налягодять зв'язки з вашими діловими людьми. Сподіваюся, що це підштовхне нашу співпрацю.

— Було б непогано. Сьогодні ми викрай потребуємо інвестицій та співробітництва із солідними західними партнерами. Хоча вийти із кризи — це насамперед наш власний клопіт, наша проблема, яку за нас ніхто не розв'яже.

— Безперечно. І той перехід, який ви нині здійснюєте, не може бути легким, безболісним. Адже, крім впровадження економічних реформ, доводитись практично заново створювати державність, нові установи, органи влади. Вибори, які невдовзі відбудуться в Україні, мають допомогти вам подолати кризу. Але і з реформами, як на мене, зволікати не можна. Інакше гіперінфляція може все занепасти.

— Дікую за розмову.

Офіційно

Конкурс розпочнеться в січні

Посольство Сполучених Штатів Америки в Україні повідомило про початок програми обмінів імені Фулбрайта (читання лекцій і проведення дослідницької роботи) на 1994—1995 навчальний рік. Конкурс для кандидатів з України розпочнеться 10 січня 1994 року і закінчиться 25 лютого 1995 року.

У українських науковців буде виділено мінімум 15 стипендій, які дадуть можливість читати лекції і проводити дослідження впродовж чотирьох місяців у 1994—1995 навчальному році. Галузі, в яких буде проводитись конкурс: українознавство і американознавство, політичні науки, економічні дисципліни, педагогіка й адміністрування освіти, захист навколишнього середовища.

До участі в конкурсі допускаються особи, що мають науковий ступінь кандидата чи доктора наук і вільно володіють англійською мовою.

Форми заяв для подання на конкурс можна одержати після 10 січня 1994 року у приміщенні організації ACTR/ACCELS (червоний корпус КДУ, вул Володимирська, 60, кімната 218—219) або ж у Міністерстві освіти України.

Розглядатимуться лише ті заявки, які будуть одержані однією із згаданих організацій до 25 лютого 1994 року.

Фотофакт

Зелений, але фальшивий

Найбільшу в історії країни аферу фальшивомонетництва розкрито у Швейцарії. Підприємці банкіоти на суму 12 мільйонів доларів було знайдено поліцією нещодавно Цюриха.

На зробленому під час прес-конференції знімку: поліцейські у швейцарському демонструють частину фальшивих столарових купюр.

Фото Кейстон — ТПАР-ТАРС.

Власкоро повідомляють

Рекет по-дитячому

Дві тисячі соміл заарештували по телефону невідомо у бійки викрадено у них 14-річну дочку. За втерання до міліції погрожував «санкціями». На першу зустріч не з'явився. Під час другої міліція спіймала хлопця, потім узяла й другого. Як з'ясувалось, дочка сама попросила б' «вкрасити», обіцяючи кожну із знайомих «терористів» по 500 соміл. Собі ж на витрати хотіла залишити тисячу.

Богдан ДЕНИСЕНКО.

Бішкек.

Експрес-інформація

На міністерському рівні домовилися

Підписання угоди про створення українсько-шведської міждержавної комісії з питань торгового-економічного і науково-технічного співробітництва, а також протоколу про торгово-економічне співробітництво на наступний рік завершився робочий візит української делегації до Соціалістичної Республіки В'єтнам. Делегація, очолювана заступником міністра

зовнішньоекономічних зв'язків України Анатолієм Колосом, провела зустрічі з керівниками міністерств закордонних справ, торгівлі, сільського господарства СРВ. Під час бесід мова йшла про налагодження ділових контактів між двома країнами. В'єтнамці готові постачати в Україну каучук, каву, рис, сою, джут, кокосову олію, арахіс, чай, горіхи. А Україна експортуватиме металопродукцію, обладнання для зрошення полів, мінеральні добрива тощо.

Роз'яснює позицію

Питання розширення українсько-американського співробітництва у різних сферах обговорено під час зустрічі віце-прем'єр-міністра Валерія Шмарова з Надзвичайним і Повноважним Послом США в Україні Уільямом Міллером. У центрі уваги співрозмовників були також проблеми ядерного роззброєння, ратифікація українським парламентом договору СТАРТ-1, ядерна безпека України. Валерій Шмаров роз'яснює позицію нашої держави з цих питань. У бесіді взяв участь заступник міністра закордонних справ України, глава Національного комітету з роззброєння Борис Тарасюк.

Генеральський семінар

Обговорити новий військовий доктрина Росії і проблему ядерних озброєнь на території України запропонував міністр оборони Російської Федерації Павло Граčov. Командувач російських військ запросив на семінар до Москви міністрів оборони ядерних держав. За повідомленням «Інтерфаксу» семінар планують провести наприкінці грудня.

Політичний курс незмінний

Голови Зусилила зовнішньополітичного відомства Росії в галузі захисту прав людини будуть сконцентровані на відстоюванні і захисті прав російськомовного населення в республіках колишнього СРСР як у межах СНД, так і на двосторонній основі. Про це заявив на прес-конференції в Москві, присвяченій Міжнародному дню прав людини, міністр закордонних справ Росії Андрій Козірев.

Чечня тримає порох сухим

Усіх чеченських військових частин «тримає» підготовка до протидії можливим силовим діям з боку Росії. Чеченський лідер Джохар Дудаєв заявив кореспонденту ТПАР-ТАРС, що результати виборів і референдуму в Росії не матимуть юридичних наслідків для Чечні. Як уже повідомлялося, республіка відмовилася від участі у виборах і референдумі.

Санкції з Лівії не знято

Рада Безпеки ООН продовжила строк дії санкцій проти Лівії, введених у 1992 році. Голова Ради Безпеки заявив, що члени цієї організації провели 10 грудня необхідні консультації, на яких вирішено санкції з Лівійської Арабської Джамаїри не знімати.

Клінтон виступає за інспекцію

Повномасштабних міжнародних інспекцій ядерних об'єктів КНДР добивається Президент США Б. Клінтон. Глава американської адміністрації заявив репортерам, що зараз «роходять» інтенсивні переговори між Вашингтоном і Пхеньяном щодо перевірки ядерних об'єктів Північної Кореї. Б. Клінтон не повідомив про необхідність діалогу, але зазначив, що КНДР, напевно, прийме пропозицію США.

За повідомленнями наших власних кореспондентів і зарубіжних інформагентств.

ЗНАЙОМІ ВСІ ОБЛІЧЧЯ.

Здійснилось: росіяни прийшли на виборчі дільниці, щоб сказати «Так» або «Ні» проекту нової Конституції і обрати новий склад парламенту. Нині відбуваються підрахунок голосів, і про офіційні результати говорити рано.

А напередодні виборів, у Будинку російської преси, звідки й хочуть вислати, щоб віддати приміщення депутатам, роздавали «брошу». Відразу біля входу розмістилися «бойовий штаб» «Вибора Росії», де кожному охочому пропонували практично в неомежених кількостях прекрасні видруковані рекламні проспекти та буклети, календарі з фотографіями Є.Гайдара. По всій Москві відбулися багаточасові прес-конференції, присвячені виборам. З ранку й до вечора виступали по всіх каналах телебачення кандидати в депутати. Найкрасивіші з них — на виду. Хто ж реєстра?

Цікаву цифру оприлюднили начальники управління по роботі з територіями президентської адміністрації Н.Медведев. Він повідомив, що більш як 200 колишніх російських народців і приблизно стільки ж союзників виступили себе кандидатами в депутати Федеральних зборів. Медведев зазначив, що новий парламент «буде складний і уряд доведеться нелегко проводити свій курс реформ». Судячи з настрою одного з керівників адміністрації, приводи для оптимізму напередодні виборів не було у багатьох: адже навіть до верхньої палати очікувався помітний наплив старої номенклатури.

Щодо Державної Думи, то перед голосуванням визначилися лідери цього короткого, але дуже жорсткого забігу: «Вибор Росії», Компартія Зюганова та партія Явлинського. Останній, очевидно, відгукнувшись за поразку на президентських виборах. Вульгарний націоналізм і бажання у всьому звинуватити «наших сусідів», на жаль, знаходять відгук у багатьох росіян. За нашими даними, журналісти зривали аплодисменти на передвиборних зустрічах

На зв'язку Москва

не лише у Москві, а й у Петербурзі, навіть у глибокій.

Заздалегідь були сформовані бригади іноземних спостерігачів. Представники координаційних органів Європейського Союзу вважали за перший свій колективний успіх саме участь у спостереженні за проведенням виборів у Росії. Більш як 200 представників ЄС отримали спеціальні посвідчення Російського Центрироборку і запланували працювати в різних регіонах — від початку і до завершення підрахунку голосів. Причому, з точки зору ЄС, лише у разі «тотальних порушень» вони можуть визнати вибори за неправові. Окремі помилки і недорочності виприли просто фіксувати і оприлюднювати.

Дуже багато блоків, що протирічать один одному, боролись за мандати. У репортажі із Москви впливова американська газета «Вашингтон пост» звернула увагу на те, що навіть між «реформаторами» з уряду ще до виборів розпочалися розбратів через майбутні депутатські мандати. Цей факт дав комуністам, ультранационалістам та іншим опозиційним партіям привід для зловтихивих передбачень, — зазначила «Вашингтон пост». На думку оглядачів, заяві амбіцій найближчих соратників Єльцина виявилися сильнішими від бажання бажання проводити реформи спокійно. Чим це загрожувало, показують уже найближчі дні.

Серед іноземних спостерігачів були й двоє наших — радники-посланники українського посольства в Російській Федерації Олег Бай та Володимир Федоров.

Лілія ГЕОРГІЄВА.

Мова

Про історичну місію і принизливі звички

Момент справді історичний: «Просвіта» — 125 років. «Просвіта», яка поставши в 1868 році у Львові задля захисту українських національних інтересів, у 1939 була ліквідована більшовицьким режимом. Але не щезла безслідно. Наприкінці 80-х років знову постають Український культурологічний клуб (Київ), Товариство Лева (Львів), «Рідне слово» (Полтава) — «неформальні організації», з яких у 1989 році народиться ТУМ імені Т. Шевченка, — прообраз сьогоденної «Просвіти».

4-5 грудня, як ми вже повідомляли, це Всеукраїнське товариство імені Т. Шевченка зібралося на свій ІУ з'їзд. Здавалося б, 125 років — вік мудрості. Його вистачило б для того, щоб осмислити і досягти, якщо не всього наміченого, то, принаймні, багато чого. І відроджене товариство справді зробило чимало для збереження національної ідентичності свого народу. Мереживом просвітніх організацій вкрита вся Україна: до Всеукраїнського товариства імені Т. Шевченка належить сьогодні понад мільйон колективних і особистих членів.

«Просвіта» видає 11 газет і журналів (з наступного року виходитиме ще й двомісячник «Тризуб»), організовує лекторії «Історія української державності», налагодили курси української мови у військових частинах, проводять широку видавничу діяльність... Дивно оцінювати роботу «Просвіти» цифрами, але чого варті лише такі факти: минулого року понад 80 відсотків дітей Черкащини обрали українською школи. Правда, невідомо, чи не змінять свого бачення ці школярі наступного року під впливом співучо-балакливого патріотизму, панахидно-демократичної хохляччини, безнаціонально-культурної державної політики. Чи це тому на ІУ з'їзді «Просвіти» визначальним був лейтмотив промови Левка Лук'яненка: «Сьогодні, на третью річницю нашої незалежності, знову постає питання про історичне значення «Просвіти»... Во сподівання на те, що основну функцію — захист нашої нації — візьме на себе держава, виявилися марними...»

На підтвердження цих міркувань знову можна було б оперувати цифрами. Рік у рік катастрофічно зменшується кількість, зокрема, літератури української мови. Якщо в 1990 році вийшло 7046 назв загальної накладом 170,5 мільйона примірників, 1991 — 5857 тиражем 136,4 мільйона, то в минулому лише 4410 загальної тиражем 128,5 мільйона примірників. За 1992 рік картина така: 35,1 відсотка — українською мовою і 62 — російською. У 22 рази зменшилась питома вага україномовних перекладів. При тому, що у світ виходять переважно низькопробні російськомовні видання, які не те що не працюють на нашу духовність, а деморалізують її без того здеградоване суспільство. З'їзд звернувся до Президента України і Кабінету міністрів з проханням взяти під державний захист національне книговидавництво, а також виконання Закону про мови. Адже Закон, прийнятий ще за есесерівських часів, запровадив лише завдяки громадським товариствам, окремим учителям-патріотам, представникам української діаспори, національно свідомим народним депутатам. А цілеспрямованої мовної державної політики поки що не відчувалось. Аргумент тому — хоча б ситуація в Одесі. Рішення Одеської влади про двомовний російсько-український статус міста, прийнятий місяць тому, не знайшов жодного офіційного відгуку «у верхах» Української держави. На черзі — «двомовність» Довещка, тримовність Закарпаття... Що далі?

У просвітані же на це запитання відповідь залишається незмінною: «Досить лукавства, досить загравань, досить фразеології... Ми просто відкинули від права на свою Україну, на державу, на землю, на мову, на культуру, а що найважливіше — від права на себе», — ці слова належать новообраному голові Всеукраїнського товариства імені Т. Шевченка П. Мовчану. В перекладі ж на мову основних пріоритетів «Просвіти» слід розуміти: принизливих звичок треба позбавитися.

Катерина КИДРАСЬ.

3 молодих, та ранніх

У Києві відбулася презентація нової молодіжної громадської організації «Молоді європейці за безпеку — Україна» (МЄБ — Україна), президентом якої обрано Івана Сікору. Ця недержавна позапартійна організація об'єднує молодих українських спеціалістів і науковців, які хочуть бачити нашу країну часткою загальноєвропейського процесу співробітництва та інтеграції.

Для України проблема національної безпеки досить актуальна, але малодосліджена.

МЄБ — Україна планує дослідницькі проекти з проблем по-

літичної, військової, економічної, технологічної, екологічної, інформаційної і культурної безпеки України та інших держав, почати робити аналіз конфліктних ситуацій, розробляти заходи з їх запобігання чи нейтралізації і т.п.

У рамках цієї організації діє Група стратегічних досліджень — незалежний науково-аналітичний центр, до якого входять представницьких структурах фахівців з питань національної безпеки Сергій Телешун і провідні у цій галузі науковці і практики.

Нещодавно на спільному засіданні Української Ради миру й Українського Фонду миру було обговорено програму їхніх дій під девізом «Мир у нашому домі». У цьому зв'язку з головою правління Українського Фонду миру письменником Юрієм БЕДЗИКОМ.

— Юрію Дмитровичу, які нагальні проблеми постали сьогодні перед миротворчими силами України?

— Насамперед, маємо значно примножити свої зусилля щодо гармонізації політичного становища в нашій державі.

— Це й раніше було пріоритетним завданням і Ради, і Фонду миру...

— Не зовсім так. Скажімо, був час, коли ми більше концентрували увагу на зовнішньополітичних акціях. Борилися проти гонимих озброєнь, проти ядерного лиха, пропагували, як тоді писали й говорили, «миролюбний курс радянської зовнішньої

політики». Сьогодні в країнах колишнього Радянського Союзу багато свого вибухового матеріалу: Карабах, Грузія і Абхазія, Таджикистан... Жорстокі вогні не нависті буквально підступає до наших кордонів. Вдарили перші зловісні постріли в самому центрі колишньої імперії — Москві. Не зосереджуючи увагу на характеристиках жовтневих подій навколо Білого дому, можемо викистувати найострішіше. У наших північних сусідів не тільки запало смалення, а й дається зважати дивовижний прирост до внутрішнього розбрату, який майже патологічно жадно роз'язувати політичні проблеми силою зброї, пролиттям крові. Можна заплющити б на ті сумні події очі, проте не забуваймо, що в Росії живуть понад 5 мільйонів українців, що від Москви до Києва якихось вісімсот кілометрів. І найприкраще те, що в нас, в Україні, є чимало своїх гарячоголових. До стрілянини, слава Богу, ще не дійшло, але в багатьох регіонах спостерігається така сама парубочья маханиця палицями, напруження сепаратистських тенденцій.

БЕРЕЖИМО ТИШУ НОЧЕЙ І СВІТАНКІВ!

— Вважаєте, що в Україні можлива «карабахізація» в її жадливому вигляді?

— Неможливого в нас час не буває.

— Ми все частіше стикаємося з політиканством?

— Політиканство — це коли громадський діяч не контролює своєї пристрасті. Мені боляче буває, коли деякі парламентарії аж надто непродумано накидаються на уряд, Президента, вимагають їх відставки, звинувачують їх у всіх смертних гріхах, доводять, що настала доба не «розукраїнізації» України. І стільки в їхніх словах зятятості, шаленства, що розбудови нашої держави це аніскільки не сприяє.

— А чи не вважаєте Ви, що загроза їд від чогось глибшого... Скажімо, від руйнації економіки, від люмпенізації нашого суспільства?

— Згоден. Ніяка миролюбна проповідь не втамує

жодну плоть і роз'ятрену душу. Якщо не зупинимо розвал економіки, скажену інфляцію, боюся, що доведеться відчаю люди шукати муть «ворогів» у своїй власній хаті. І все-таки мусимо проповідувати божеську терпимість, кликати до християнського братерства. Тенденції до внутрішнього розбрату, на жаль, делає більше. У Закарпатті прагнуть «автономію» русини, на Лемківщині діють проросійські настрої сепаратисти в Криму... самі знаєте, що там нині.

Можє, посилення відцентрових сил і пород-

ження ілюзій «автономного раю» викликає політичними дієвими і зближеним зарубіжжя?

— Цілком можливо. Не будемо скидати з терезів політики отрути касетовиць та рушків. Себто чинники суб'єктивні, які, до речі, дехто намагається прикривати фіговими листками «історизму», «романтики», «слов'янської солідарності» тощо. І тому на такі суб'єктивні чинники слід відповісти переконливим словом, чесною, пристрасною проповіддю...

То як діятимете ви, миротворці?

— Єдине задум. Чому б не об'єднати зусилля Фонду миру й Ради миру із зусиллями й практичною роботою Міністерства у справах національності? Перша розмова з міністром О. Ємцем вже була. Хоча справа поки що не рушає з місця. А хотілося б наголосити: не зовсім так з цим! Мабуть, з усіх проблем, якими клопочеться шановне міністерство, проблема миру й братерської дружби між націями найактуальніша. Кожен згаданий день може мати тяжкі наслідки. Маємо на місяць широкий миротворчий актив, по суті мільйони свідомих громадян України, які підтримають, без сумніву, товариства нацменшин: росіян, євреїв, угорців, румунів, німців...

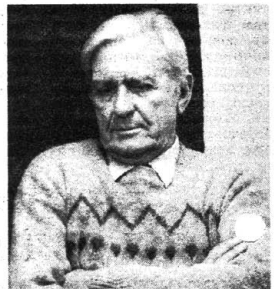
Отже, знову чистісна пропаганда?

— Я не назвав би це пропагандою, і тим паче «чистісною». Має бути тишя страсний заклик прокинутися від летаргії заспокоєння. Люди якщо заспокоєні, народи привчались до так званого «соціального вибуху», до балацю про створення економічних зон, по суті, перших кроків до розвалу України як унітарної держави, а там уже й до повної «федералізації», розриву економічних зв'язків, розвалена економіка. А це дає й до ворожості між окремими регіонами, і, зрештою, до збройних конфліктів. Отут би й удари-

ти на сполох: «Людоньки! Чи мало нам було громадянських воєн, гонінь на «бандерівців», розколу між Східною і Західною Україною? Подумайте, як в ваші хати на світланні будуть вдаритися озброєні бойовики з іншими «національними» знаками на кашкетках: як вам, може, доведеться вантажити на машині свій домашній скроб, як виводитимуть на розстріл ваших чоловіків — на Кавказі таке вже діється!»

— Чи не згущуєте фарби?

— Боюся, що я дещо наваїте не домалював. Годі дурити одне одного. Не заплющуймо очі на реальні речі: «грабування награбованого», «громадянські конфлікти» — це гранати у вікна мирних людей, це відірвані руки й ноги, це збиті верстельоти і розкидані по землі трупи дітей... Я пам'ятаю Югослав! Жив там кілька місяців, маючи фільм. Яка це була

мирна, лагідна країна! І яку чорну руйну з неї зробили! людська ненависть.

— Тоді давайте поміркуємо: хто ж конкретно ми би пробудити людей до неспокон? Штатних пропагандистів уже немає, комісарів й погівте...

— Не комісари нам потрібні, а люди чистої совісті, справжні лицарі України. І найпершими я назвав би письменників і журналістів. У газетях майже зникли глибокі статті про наш бій, на екрани пригасили стрічки про Україну-мученицю... Заликаю людей таланту: пишмо, гукаймо, волаймо!

Отже, тільки гро...

— У принципі так. Хоча на часі сказати слово й державі, її правоохоронним органам. Ходять чутки, що в Донбасі з'явилися озброєні козачі загони, що вони вже мають на озброєнні беттери, бовбів техніку армійського кшталту. То чому ж мовчить закон? Паралелі влади всім набрид. Час захистити нашу державу і спокій у ній всієї засобами. Тут, я певен, мільйони українських миротворців стануть на боці закону.

— І спокую.

— Закон — це перший крок до спокую. Взагалі, до всього кращого, що відстоюється в демократичній народній державі: до праці, багатства, соціальної справедливості. Особливо до цивілізованих взаємин між націями. Тому-то ми прагнемо діяти нині спільно з міністерством, яке очолює О. Ємцев, діяти, не тягуючи цим дорогого часу, щоб не дати пролітисся ані краплині крові на нашій стражденій українській землі! Бережимо тишу українських ночей і світанків! Хай буде мир під високим небом України.

Бесіду вів Володимир ЧЕРКАС.

ІЛТА КИЇВ

офіційний імпортер автомобілів «Пежо» продовжує формування мережі центрів з продажу й обслуговування автомобілів.

Запрошуємо до співробітництва підприємства, що мають:

- недержавну форму власності;
- кошти для інвестицій (у т.ч. БКВ) у спільний проект;
- власні приміщення для організації постійно діючого автосалону, сполученого з офісом (центр міста), і станції технічного обслуговування;

— досвід дрібнооптової й роздрібною торгівлі автомобілями та іншою складною технікою. Насамперед наша увага звернена до Донецька, За-

поріжжя, Одеси, Херсона, Вінниці, Кіровограда, Сімферополя та інших центрів України.

Просимо надсилати свої пропозиції до 10 січня 1994 р. за адресою: 252001, Київ, пров. Т. Шевченка, 12, Ілта Київ («Пежо»), або по факсу: (044) 290-42-74.

Додаткова інформація по телефонах:

(044) 290-42-48, 290-42-70.

PEUGEOT ilta KIEV
OFFICIAL IMPORTER

IFSCO
International Financial Company

- открывает корпоративные счета в Москве, управляемые по факсу;
  - все виды платежей со счетов клиентов по России и СНГ;
  - перевод 6/н карбованцев в наличную или 6/н СКВ, в наличную или 6/н рубль;
  - перевод 6/н рубль в наличную или безналичную СКВ;
  - оплата валютных контрактов;
  - другие операции;
  - комиссия за все виды финансовых операций составляет от 2 до 5% от суммы сделки;
  - сроки проведения операций - до 4-х банковских дней;
- 103009, Москва, Страстной б-р 8,
тел./факс - (095)-229-80-44,
229-96-39,
229-54-97.

Совместное латвийско-белорусское предприятие

Денир

предлагает:

- ♦ автомобили ГАЗ всех модификаций;
- ♦ оригинальные и надежные наручные часы
- ♦ Минского часового завода "Лун";
- ♦ высококачественные изделия из трикотажа (платки, джеммеры и т.д.);
- ♦ хорошо известные коври Витебской и Брестской фабрик.

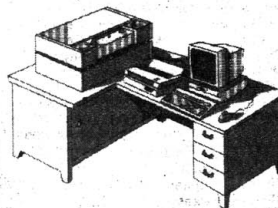
Рассмотрим любые предложения о взаимовыгодном сотрудничестве.
Тел./факс в Минск: (0172) 66-02-72, 66-96-06.

ТАМОЖЕННОЕ
оформление грузов
заполнение деклараций
с предоставлением
электронной копии
Тел. /044/ 271 - 70 - 49.

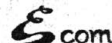
«Донецкая фирма «ТЕРМОТЕХНИКА-1» предлагает по предоплате котлы паровые, котельное оборудование, трубопроводную арматуру, насосы, флянки, отводы, емкости 5-50 куб. м для осветленных нефтепродуктов, водонапорные башни БР-15А, приборы контроля пламени в топках, МЭД и другие приборы на базе электроники.
Тел.: 66-41-33, 94-70-11 Адрес: 340045, г. Донецк, ул. Воробьей, 10.

НАСТОЛЬНЫЕ ИЗДАТЕЛЬСКИЕ СИСТЕМЫ С ФОТОНАБОРОМ

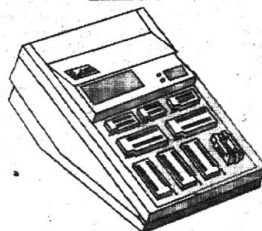

- Компьютер, принтер и сканер по условиям заказчика
- Фотонаборная установка CSUTYPE
- Цветноеделение и растрепирование
- Автоматическое распознавание текста
- Старт-пакет фотоленки

Телефон: (044) 271-70-49

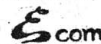

УНИВЕРСАЛЬНЫЙ ПРОГРАММАТОР ПЗУ И ОЗВМ CSYROM

- 155PE3
- 556PT4, 556PT5, 556PT7, 556PT7A, 556PT11, 556PT13, 556PT14, 556PT15, 556PT16, 556PT17, 556PT18, 541PT2
- 573PФ2, 573PФ4, 573PФ5, 573PФ6, 573PТ6, 573PФ7, 573PФ8
- 1816BE48, 1816BE51
- 2716, 2732, 2764, 27128, 27256, 27512, 27010

Телефон: (044) 271-70-49

Организация

осуществляет поставку рам лесопильных МОД. Р-63; УЛ-63. Форма оплаты: предоплата; чек; бартер.
Доставка — транспортом поставщика согласно реквизитам потребителя.
Сроки — по договоренности сторон.
Адрес: 252053, ул. Кудрявская 8а, к. 14, 15. Тел. (044) 212-11-29.

Официальный представитель:
Курганского
автобусного завода

и
Горьковского
автомобильного завода «ПО ГАЗ»

**Предлагает к реализации
со склада в Киеве:**

Автобусы КАВЗ-3976

Автомобили:
ГАЗ 31029 «Волга»
Москвич 2141

Грузовые автомобили:

ЗИЛ (дизель):

- бортовые
- тягачи
- Запасные части к автомобилям ЗИЛ

ГАЗ-3307

Кузова к
автомобильям

ГАЗ-3307
Трактора ЮМЗ-6

КАМАЗ:

- бортовые
- самосвалы
- тягачи

Контактные телефоны в Киеве

8 - 044-264-74-42
263-70-11
тел.факс 264 - 24 - 05

Государственное производственное объединение «ПРОЭКС» реализует со склада в Днепрпетровске оптовые партии пиломатериалов хвойных пород:

ШПАЛЫ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНЫЕ ШИРОКОЙ КОЛЕИ (непротитанные);

брус сечением 150 × 150 мм длиной 3—4 метра;

доска обрезная и необрезная 40—60 мм;

ОБНАЛИЧНИКИ И ПЛИНТУС.

Форма оплаты — любая.

Наш адрес: 320070, Днепрпетровск, пр. К.Маркса, 60, каб. 529.

Телефоны: (0562) 44-06-23, 45-21-32.

Факс: 44-06-23.

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

Розповідь докладніше. В Донецьку Кривоногов з'явився три роки тому. Тоді він займався екстрасенсорикою, біоенергетикою, цилітством, мав на що тому чимало публікацій, навіть книгу «Як заступати біоенергію?». У Донецьку, де виступав з лекціями, організував клуб екстрасенсів. Знаєте, був такий час, коли люди масово захоплювалися чимось неземним, тасмним, тож Кривоногов мав серед донецьчан неабиякий успіх.

Навесні 1991 року він прибув до нас удруге, але вже в ролі провідника кришталів. Мені зателефонувала невідомо дніпропетровська журналістка і повідомила, що мене запрошено на зустріч із Кривоноговим, яка відбудеться у палаці культури «Юність». І не лише як глядача його виступу. Кривоногов багато чув про мене, читав мої публікації у газеті «Молоді України», де я працювала позаштатним кореспондентом, тож хоче особисто зустрітися зі мною і поговорити щодо встановлення ділових зв'язків.

У залі було чоловік з двісті. Переважно ті, хто цікавився екстрасенсорикою, духовним розвитком, Вищим розумом. Мене відразу провели за лаштунки сцени, де чекав Кри-

За чорними кулісами «Білого братства»

ноногов. Говорив він спокійно, ввічливо. Сказав, що шукає для себе збірку людину, яка стала б його сподвижником (сподвижником). «Будемо працювати вдвоє», — умовляв Кривоногов. — «Я зроблю тобі ім'я, славу, ти виростиш у зріпну першої величини».

Малюючи звабливе рожеве майбутнє, він підняв руку і невимовно став поправляти нагрудку кишено піджака. Я почула, як щось клацнуло під його пальцями. Тієї ж миті побачила: з фойє через залу біжать якогось непевного вигляду юнаки зі стриженими головами. Їх було шестеро. Вони підсочили, щільно зімкнувшись навколо мене. «Учителько, що сталося?» — запитав один з тих, і я відчула, що вони ладні виконати будь-який його наказ. «Нічого», — поблажливо усміхнувся Кривоногов. — Вертайтесь на свої місця». Вони розступилися і покірно пішли до фойє. «Ця людина дуже небезпечна», — подумала я. — Він хотів показати свою силу і надиктати мене».

Кривоногов знову заговорив: «Увечері ти прийдеш до мене в готель. Ти обов'язково прийдеш. Не пошкодуєш. Але, певне, відчув, що мене не так просто «взяти», і став повторювати, ніби зіпсована платівка: «Ти прийдеш до мене в готель! Ти прийдеш до мене в готель!». «Пробачте», — сказала я, — але спершу хотіла б подивитися ваш виступ». І пішла до зали.

Кривоногов жавав і дохідливо пояснював присутнім, чому не треба... пловати, радя, як харчуватися, зберегти здоров'я, захити в людей довіру й тощо. Слухачі, які чекали чогось складного для їхнього сприйняття, скинули з себе напругу, розслабилися. І тут на сцену вийшло двоє хлопчиків у білих балахонах зі шматком тканини, на якому видівся напис: «Харе Крішна!». Вони почали танцювати з кожною хвилиною наростаючою темі і виходили в екстаз. Усе це передавалося до зали: люди піднімалися, забувши, що вони і навіщо сюди прийшли, заплескали в долоні, повторюючи: «Харе Крішна! Крішна Харе!».

Кривоногов, який збоку спостерігав за дійством, став переміщатися углиб сцени. Людей, у тому числі й мене, якось невидима сила тягла на сцену, віддалі кликала: «Йди за мною! Йди за мною! Йди!» Я щипала себе, щоб не піддатися їй магії, а потім не витримала і вийшла з палю. Але та сила ще жила в мені, кликала за собою, і я кілька разів хотіла вискочити з трамвая і повернутися до зали. Слава Богу, що вдалося себе перекорити!

Потім мені розповіли, що багато людей вийшло на сцену. Втративши контроль над собою, вони обіймалися, цілували одне одного. Серед них була і Марина Цвігун. З кількох жінок, які відвідали Кривоногова в його готельному номері, він вибрав саме її.

— Більше він не згадував про нас?

— Згадував, і дуже часто. Але вже не як про зріпну першої величини. Полтавав мене брудом у своїй газеті «Атма», під час виступів, а редактори «Молоді України» Володимир Боденчук надіслав «страшного» листа: якщо ти і надалі друкуватимеш матеріали Ніколаєвої чи про неї, то він як Бог і директор Інституту Душі повертатиме його і нещадно покарає. Але я не звернула на це увагу. Вирішила: час нас розсудити і розставити все на свої місця.

Мене турбувало одне: в промовах, газетних публікаціях Кривоногов усяляко хвалив людей кімцем світу, який має ось-ось настати. Саме через всезагальний страх він прагнув здобути не лише визнання, популярність і авторитет, а й можливість володіти розумом і почуттями великих мас. Тож рік було не тільки в ньому. Страждали люди, особливо — діти, підлітки, їхні батьки.

— Як ви гадаєте, чому після вашої відмови стати Марією Деві Христою Кривоногов обрав саме Цвігун?

— Тому що Марина — польова і сильна душею людина. Слабкі йому не потрібні — йому можуть не витримати той напір, який він на них покладе, зламають. А Марина має міцний стрижень і коли повірять, що саме вона — Христос, мало кому вдасться порушити її віру. До того ж, Цвігун — освічена, володіє пером, пише вірші. Я не маю до неї жодного зла, бо вона, як і всі «осмалені», — жертва Кривоногова.

— Цікаво, як він підкорив своїй волі людину? Багато хто сходиться на тому, що Кривоногов володіє гіпнозом...

— Я обстежила немало дітей, залучених до братства, і переконалася: майже всі вони практично здорові. Єдине лихо, але дуже страшне, — це те, що в них тутчужно порушене червування імпульсів мозку. Не буду вдаватися до подробиць, скажу лише, що мозок — біохімічна структура, яка виробляє хімічні чотирих типів. Якщо регуляція хвильових процесів природна, то і людина мислить нормально, самостійно, має своє «я». А коли цю регуляцію порушити, зруйнувати, то в голову будь-якої особи можна закласти чужі установки, згідно з якими вона і поводитиметься в своєму житті.

— Зомбі?

— Ні. Це страшніше. Зомбі — звичайний робот, який сліпо виконує той чи той наказ господаря. Ізолюй його від керівника — і він зупиниться, не знайте, що робити сьогодні, завтра, в майбутньому. Йому постійно потрібні накази. А Кривоноговський «юсманлізм» будь-коли і за будь-яких умов виконуватимуть чужі установки, проповідуючи їх серед інших.

Але повернемося до того, як це робиться. Пам'ятаєте, коли я розповідала про першу зустріч із Кривоноговим, то сказала, що чула, як щось клацнуло в його піджаку. Так

от, є прилади, якими можна легко руйнувати регуляцію хвильових процесів мозку. Ліко, страшно, але це правда. Звідки вони беруться і як потрапляють у приватні руки, не мені знати.

— Отже, жодні ліки, уколи не можуть повернути «юсманлізм» до реального життя?

— Саме так. Це підтверджує практика.

— З чого ви почали?

— 3 того, що до мене стали приходити люди з фотографіями рідних, яких поглинуло «Біле братство», благаючи зарадити їхньому горю. Тоді я не знала, що робити, в якому напрямі діяти, але постійно думала: що ж котре з дітьми, які відірвалися від матерів, із батьками, які покинули дітей, усіма ними, хто вирішив жити без імені, документів, засобів до існування, фанатично поклонюючись авантюристам ідолам — Кривоногову і Цвігун. Особливо мене вразили слова цих «божеств», звернені до мого народу: «Якщо ви не опам'ятаєтесь, ми втопимо Україну в крові!».

Надіє, з попередніх наших бесід знаю, що ви не розкриваєте своїх основних тасмичні, аби вони не потрапили до брудних рук, тож про ваш метод регуляції запитувати не варто. Скажіть, як поводяться під час сеансу «пацієнти»?

— Перш за все працювати з ними треба індивідуально, адже кожний має свою регуляцію, і тут потрібно чітко встановити, де в людини власний імпульс, а де — чужий. Якщо спостерігати збоку, то картина, знайома, не з приємних: діти голосно і дуже злякано кричать: «Я трішній! Я боюся страшного суду! Я боюся вмерти!» Страх, силісміл поселений у свідомість, у цей час охоплює їх з великою силою.

Та не дуже втішаймося, коли підліток повертається до свого колишнього, природного «я». Він роззублений, він на роздоріжжі, він запитує себе й інших: «Як мені жити далі?» Ось тут і треба негайно прийти йому на допомогу. Батькам, педагогам, психологам, священикам, які з'являлися б за соціальною адміністрацією підлітка.

Чи нам не здається, що братство Кривоногова було когось дуже потрібне, що хтось щедро виділяв на його діяльність значні кошти? Адже лише записи, проклами, брошури, книжки «святих» вірші і пісні Деві-Цвігун, видруковані мільйонними тиражами на якісному папері і тонами заванезі в Україну, «тягнуть» на мільярди карбованців.

— Що братство було когось потрібне — факт безперечний. Воно втягувало в себе майбутнє держави — молодь, яка зрештас не тільки батьків, а й свого народу, своєї Вітчизни, роду, національності. І не випадково, що саме Київ обрано місцем «кінця світу», тобто — початком руйнації незалежності України, в столиці якої розгрізалися б страшна кривава трагедія.

— Трагедія не відбулася, Кривоногов і Цвігун заарештовані, знайдено способи повертати людей до нормального життя, отже, він живе спокійно.

— Ні. По-перше, «Біле братство» ще не впадо клинкою. По-друге, на «арену» виходять інші «пророки» й лавші людських душ, маючи на озброєнні ті самі методи й знаряддя, що й Кривоногов.

Виявляється-но, що робиться? До нас, в Україну, вільно приїжджають десятки проповідників, вішунів, цилітелів різного гатунку, в багатьох містах гастролюють неспівні «божества» з такими ж неспівними ідеями, пророчествами. Представники влади й законності на місцях повинні перевіряти, чи мають ці «гастролири» державну ліцензію на публічні виступи, сеанси зізнання. Якщо не мають, гнати їх у три шти.

— Надіє, тепер скажіть, що робити мені, нашої газеті після публікації цієї бесіди...

— Зрозуміла. На жаль, я не маю в Києві постійної адреси, тож люди, які хочуть позузбавитися «осмаленства», нехай надсилають листи до «Молоді України» звідки їх їзбратимуть. В конверт треба покласти поштову листівку з номером телестанції (інформорді зазначають і код їхнього населеного пункту). Якщо вдома немає телефону, домовтеся із знайомими, у яких він є. На конверті обов'язково зазначте: «Надіє!».

— Широ дякую вам за розмову.

Бесіду зі

Олександром ВІНОКУРОВА.

На фото: Надія НІКОЛАЄВА.

Спорт

Коли

скорочуються відстані

Кажуть, так було завжди — працював краше той, хто вмів відпочивати. В Теліку Віницької області й зараз так вважають. У всякому разі люди тут отримали справжню насолоду від футбольно-містечкового свята, організованого на честь місцевих ветеранів спорту.

Вдень у футбол зіграли, артисти послушали, увечері й по чарці випили... Причому, з артистами.

Пам'ятайте, як, бувало, після перемоги «Динамо» над «Баварією» чи «Спартак» зростала продуктивність праці! Отак і в Теліку після матчу збірної району із зірками української естради, який, зрозуміло, виграли телікани — 4:2. Наприкінці наступного, робочого, дня голова райради «Колос» Юрій Браславський, висловився так: «Футбол і концерт додали людям тасмий турботи наснаги, що який район є на певний час окремою державою, з периферією було б покінчено за лічені години». Факт неперевірний. Можливо, Браславський такого й не казав. Але абсолютно точно, що саме він був головним організатором цього свята. Можете не сумніватися й у тому, що вже було темно, а переповнений теліпівський стадіон ніяк не хотів відпустити Аллу Кудалю та Віталія Білоножика. Того ж вечора телікани дізналися, що Абдель Нассер з Єгипту — не лише висококваліфікований суддя міжнародної категорії, а й чудовий співак, а актор театру ім.Франка Богдан Бенюк як гуморист має все...

«Люди для людей» — такий лозунг був у спонсорів теліпівського свята. І таких спонсорів, погодьтеся, не можна не назвати — мала підприємство «Гаран», районний «Держхотсп», МК-16, сільгосппідприємство «Україна» із Россоші, Теліпівський комбикормовий завод. Проводжачи гостей, голова райради народних депутатів Василь Гіді затіснив, що 270-кілометрову відстань між Києвом і Теліком віднині стала набагато коротшою.

Микола ДІКЕВИЧ.

Змагалися богатири

Перший чемпіонат світу з гирьового спорту, що відбувався у Липецьку (Росія), був організований чудово, із безперебійністю, став справжнім святом для учасників і прихильників спорту.

Через фінансові труднощі наша країна не змогла виставити на першості всіх найкращих атлетів. Прикро, звичайно, бо Україна — одна з найсильніших у гирьовому спорті. Вітші тільки те, що на липецькому чемпіонаті змагався усявлений гирьовик, неодноразовий чемпіон і рекордсмен України та колишнього СРСР Роман Михайличук. Виступаючи в категорії 65 кг, луганчанин у впертій боротьбі з російськими і казахстанськими богатырями здобув першу в історії гирьового спорту України золоту медаль чемпіона світу. Його результат у поштовку — 87 разів, у ривку лівую і правую — по 72.

Сьогодні ми вітаємо Романа з великим успіхом. Але обов'язково скажу й про те, що в тій перемозі є певна заслуга людини, яка стала добровільним спонсором Михайличука. Це президент усявленого київського борбівського клубу «Чемпіон», заслужений тренер України Руслан Савлюхов. Ситуація досить прозаїчна і характерна для нашого часу: в армійському товаристві немає коштів. Отож Руслан виявив солідарність і щедрість, не задумуючись, допоміг вихити нам на чемпіонат. Дяка йому за це!

Бронзовим призером чемпіонату світу в категорії 60 кг став харківський армієць Олександр Савченко (тренери Б.Смирнов та Г.Бронштейн).

Юхим АЙЗЕНШТАДТ,

заслужений тренер України.

Липецьк — Київ.

ГОЛОС України
ЗАСНОВНИК —
ВЕРХОВНА РАДА
УКРАЇНИ

Головний редактор С. ПРАВДИЧО.

Редколегія: О. БУЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:

252047, Київ-47,

вул. Нестерова, 4.

• ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;

• ТЕЛЕФОН — 224-72-54; радіо реклами — 441-89-34, 441-89-44.

• Рукописи не повертаємо.

• Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність

несе рекламодавець.

• Редакція не завандає поділяти позицію авторів публікацій.

• За точність наданих фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) упродовж року. Підписний тираж: 58. Індекс 60955.

Комітет друку видавництва «Преса України» 252047, Київ-47, просп. Перемоги, 58. 1234567890 Зам. 0211237.

Газету набрано і звернуто в комп'ютерному

центрі «Голос України».

Газета виходить з 1 січня 1991 року